

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Хангал сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БУА-2022/12/НА-СТА-ТТЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Булган аймаг 2022 он</p>	<p>Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын тэргүүлэх аудитор: Д.Анхбаяр Утас: 70342580 Цахим хаяг: Ankhbayard@audit.dov.mn Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол Утас: 70342716 Цахим хаяг: Enkhtsoodolj@audit.gov.mn Аудитор: Б.Энхтөр Утас: 70342716 Цахим хаяг: enkhturb@audit.gov.mn</p>
--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	8
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	11
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	13
3. Аудитын тайлан	14
3.1. Ерөнхий зүйл	14
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	15
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	15
3.4 Материаллаг байдал	15
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт.....	16
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	16
3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт	16
3.5.3 Авлага.....	16
5.4 Урьдчилгаа.....	17
3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	17
3.5.6 Бараа материал	17
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө.....	17
3.5.8 Өр төлбөр.....	18
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо	19
3.5.10 Орлогын данс	19
3.5.11 Зардлын данс	19
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	20
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	22
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга	22
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	23
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	24
4. Менежментийн захидал.....	24
3.5 холбоотой асуудал	25
3.6 Төсвийн шууд захирагчийн гарсан алдаа зөрчилтэй холбоотой асуудал	26
3.7 Шилэн данстай холбоотой асуудал	26
5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	26

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч

**БУЛГАН АЙМГИЙН
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс: 7034-3259
E-mail: bulgan@audit.gov.mn

2022.03.18 № 252
танай _____ ны № _____ т

ХАНГАЛ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА М.ТӨМӨРБАТ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-д заасны дагуу Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгдсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгдсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудал

Сум хөгжүүлэх сангийн авлага 192184.5 мянган төгрөг, орон нутгийн хөгжлийн сангийн эргэлтийн хөрөнгө 44965.9 мянган төгрөг, хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээ 55046.6 мянган төгрөг болон нэгдсэн тайлангийн орлогын данстай холбоотой орлогын төлөвлөгөө, төлөвлөгөө тасарсан 19522.1 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил нь батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

D:/bichighereg/2022A4toot

006020309

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Д.АНХБАЯР

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Санхүүгийн байдлын тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	718,190,675.33	967,585,863.99
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	121,229,351.72	223,370,851.25
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	121,229,351.72	223,370,851.25
31210	Төгрөг	121,229,351.72	223,370,851.25
31211	Төрийн сангийн харилцах	121,229,351.72	221,977,445.14
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	0	1,393,406.11
33	АВЛАГА	297,648,629.54	307,846,257.37
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	39,211.47	6,648,671.38
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	0	54,724,500.00
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	0	658,951.21
33500	Бусад авлага	297,609,418.07	245,814,134.78
33510	Байгууллагаас авах авлага	3,000,000.00	33,545,500.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	294,609,418.07	212,268,634.78
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	299,312,694.07	436,368,755.37
35100	Түүхий эд материал	3,267,589.61	20,536,480.72
35130	Эм боох материал	3,267,589.61	20,536,480.72
35400	Хангамжийн материал	278,841,104.46	398,521,274.65
35410	Бичиг хэргийн материал	9,424,736.00	10,211,414.00
35420	Аж ахуйн материал	47,617,449.40	83,771,266.06
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	23,377,250.00	28,152,175.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	3,881,037.00	3,180,907.00
35450	Барилгын засварын материал	6,376,150.00	5,917,450.00
35460	Хүнсний материал	1,008,988.49	7,194,135.00
35470	Бусад хангамжийн материал	187,155,493.57	260,093,927.59
35600	Мал амьтад	17,204,000.00	17,311,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,666,663,328.67	2,522,581,634.75
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,666,663,328.67	2,522,581,634.75
39200	Биет хөрөнгө	2,601,981,028.80	2,457,926,034.76
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4,515,707,750.52	4,521,572,750.52
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,491,997,478.63	-2,587,801,016.11
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	223,859,750.00	199,821,750.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-129,080,141.41	-140,567,233.07
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	275,142,111.93	326,788,418.46
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-82,012,690.75	-121,931,894.55
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	286,813,024.34	293,500,024.34
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-149,108,505.24	-199,282,786.51
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	4,833,318.00	1,500,000.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,374,254.08	-900,000.00
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	90,000,000.00	90,000,000.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	51,126,523.15	74,579,141.15
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-14,888,912.44	-22,313,652.88
39217	Ном	22,960,533.41	22,960,533.41
39300	Биет бус хөрөнгө	64,682,299.87	64,655,599.99
39301	Програм хангамж	10,286,800.00	10,856,800.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-162,500.13	-1,439,200.05
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	54,558,000.00	55,338,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	0	-99,999.96
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,384,854,004.00	3,490,167,498.74
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	0	27,383,307.31
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0	27,383,307.31
41300	Өглөг	0	27,383,307.31
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0	8,725,409.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	0	18,000,260.00
41360	Бусад өглөг	0	657,638.31
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0	657,638.31
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,384,854,004.00	3,462,784,191.43
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,384,854,004.00	3,462,784,191.43

51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	824,232,945.04	824,232,945.04
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,524,928,919.05	1,563,862,194.64
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,075,626,131.28	1,485,833,446.94
51220	Тайлант үеийн үр дүн	449,302,787.77	78,028,747.70
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,035,692,139.91	1,074,689,051.75
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,384,854,004.00	3,490,167,498.74

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,671,433,561.60	2,828,489,529.10
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	79,572,606.38	163,236,641.67
110	Орлогын албан татвар	33,610,531.98	26,647,633.67
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	33,610,531.98	26,647,633.67
110002	Үйл ажиллагааны орлого	7,821,902.90	6,140,522.28
110003	Хөрөнгийн орлого	6,904,354.38	6,556,283.39
110008	Шууд бус орлого	18,884,274.70	13,950,828.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,138,350.00	30,944,300.00
113002	Бууны албан татвар	1,138,350.00	774,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0	30,170,300.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	44,823,724.40	105,644,708.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	10,688,178.40	45,177,974.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	4,743,631.00	8,172,432.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	3,511,600.00	33,215,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,432,947.40	3,790,542.00
1181	Газрын төлбөр	3,393,094.00	12,667,583.00
118101	Газрын төлбөр	3,393,094.00	12,667,583.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	30,742,452.00	47,799,151.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	24,842,406.00	41,045,651.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	5,900,046.00	6,753,500.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	701,316,058.39	317,309,152.37
120	Нийтлэг татварын бус орлого	701,316,058.39	299,974,912.37
120002	Хүүгийн орлого	18,315,952.00	21,961,610.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	110,063,289.19	64,575,581.48
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	28,755,018.19	61,383,581.48
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	81,308,271.00	3,192,000.00
120009	Бусад орлого	1,089,519.00	2,926,820.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	541,842,526.67	42,650,707.53
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	30,004,771.53	167,860,193.36
121	Хөрөнгийн орлого	0	17,334,240.00
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого	0	17,334,240.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,890,544,896.83	2,347,943,735.06
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	967,823,900.00	906,825,800.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	967,823,900.00	906,825,800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	46,559,650.00	222,944,418.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	0	10,692,400.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	32,320,800.00	17,548,800.00

Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13,318,850.00	144,522,418.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	920,000.00	50,180,800.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	865,978,256.83	1,200,089,737.06
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	515,978,052.83	792,716,084.34
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	0	922,252.72
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	317,422,400.00	365,114,900.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	32,577,804.00	41,336,500.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	10,183,090.00	18,083,780.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	10,183,090.00	18,083,780.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,190,932,738.99	2,710,841,929.66
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,190,932,738.99	2,710,841,929.66
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,576,083,425.58	1,997,180,924.48
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	980,273,484.00	971,630,919.00
210101	Үндсэн цалин	705,555,187.00	644,289,289.00
210102	Нэмэгдэл	193,353,757.00	261,795,901.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0	3,123,171.00
210104	Урамшуулал	60,612,249.00	58,412,885.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	20,752,291.00	4,009,673.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	122,254,291.28	124,602,627.21
210201	Тэтгэврийн даатгал	84,398,753.47	87,429,197.41
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,835,304.55	9,694,424.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,917,255.26	7,973,367.63
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,824,706.20	1,781,066.17
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	18,278,271.80	17,724,572.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	67,684,336.47	303,861,987.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,425,585.00	10,538,890.60
210302	Түлш, халаалт	57,303,791.47	290,150,497.00
210303	Цэвэр, бохир ус	954,960.00	3,172,600.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	41,230,852.33	48,626,328.50
210401	Бичиг хэрэг	3,929,228.00	5,901,135.00
210402	Тээвэр, шатахуун	21,869,703.53	26,340,192.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,948,120.00	3,575,220.00
210404	Ном, хэвлэл	0	144,400.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,043,950.00	4,844,050.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,198,225.60	7,330,631.50
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	2,241,625.20	490,700.00
2105	Нормативт зардал	48,427,208.82	199,073,007.68
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	29,469,810.32	181,146,741.19
210502	Хоол, хүнс	16,686,948.50	17,262,766.49
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,270,450.00	663,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,574,975.00	4,130,340.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0	30,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0	32,000.00
210604	Урсгал засвар	14,574,975.00	4,068,340.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,738,800.00	3,538,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,738,800.00	3,538,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	31,899,708.00	9,596,503.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	29,968,533.00	3,966,574.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	298,400.00	942,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	124,775.00	400,479.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	104,000.00	187,000.00

210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0	4,100,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	266,999,769.68	332,121,211.49
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	98,898,462.60	105,910,327.94
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,813,400.00	2,166,250.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	161,287,907.08	224,044,633.55
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	614,849,313.41	713,661,005.18
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	43,743,451.00	47,046,554.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	43,743,451.00	47,046,554.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	39,590,695.00	43,380,007.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0	23,688,500.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	5,350,295.00	7,506,507.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	32,340,400.00	10,420,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,900,000.00	1,765,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	422,093,346.51	544,724,574.10
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	417,332,452.83	539,274,868.34
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,760,893.68	5,449,705.76
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	109,421,820.90	78,509,870.08
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	109,421,820.90	78,509,870.08
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	480,500,822.61	117,647,599.44
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	14,046,000.00	12,230,000.00
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	14,046,000.00	12,230,000.00
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	45,244,034.84	51,848,851.74
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	23,159,234.84	50,466,666.74
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	22,084,800.00	1,382,185.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	449,302,787.77	78,028,747.70

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,125,318,707.33	2,701,357,995.11
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	79,572,606.38	163,236,641.67
110	Орлогын албан татвар	33,610,531.98	26,647,633.67
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	33,610,531.98	26,647,633.67
110002	Үйл ажиллагааны орлого	7,821,902.90	6,140,522.28
110003	Хөрөнгийн орлого	6,904,354.38	6,556,283.39
110008	Шууд бус орлого	18,884,274.70	13,950,828.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,138,350.00	30,944,300.00
113002	Бууны албан татвар	1,138,350.00	774,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0	30,170,300.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	44,823,724.40	105,644,708.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	10,688,178.40	45,177,974.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	4,743,631.00	8,172,432.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	3,511,600.00	33,215,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,432,947.40	3,790,542.00
1181	Газрын төлбөр	3,393,094.00	12,667,583.00
118101	Газрын төлбөр	3,393,094.00	12,667,583.00

1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	30,742,452.00	47,799,151.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	24,842,406.00	41,045,651.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	5,900,046.00	6,753,500.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	155,201,204.12	244,902,118.38
120	Нийтлэг татварын бус орлого	155,201,204.12	227,567,878.38
120002	Хүүгийн орлого	18,315,952.00	21,961,610.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	135,795,733.12	202,679,448.38
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	135,795,733.12	202,679,448.38
120009	Бусад орлого	1,089,519.00	2,926,820.00
121	Хөрөнгийн орлого	0	17,334,240.00
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого	0	17,334,240.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,890,544,896.83	2,293,219,235.06
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	967,823,900.00	906,825,800.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	967,823,900.00	906,825,800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	46,559,650.00	168,219,918.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	0	10,692,400.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	32,320,800.00	17,548,800.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13,318,850.00	89,797,918.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	920,000.00	50,180,800.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	865,978,256.83	1,200,089,737.06
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	515,978,052.83	792,716,084.34
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	0	922,252.72
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	317,422,400.00	365,114,900.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	32,577,804.00	41,336,500.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	10,183,090.00	18,083,780.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	10,183,090.00	18,083,780.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,962,088,596.66	2,399,715,796.58
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,962,088,596.66	2,399,715,796.58
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,349,346,083.25	1,682,928,121.40
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	980,273,484.00	962,923,238.00
210101	Үндсэн цалин	705,555,187.00	635,563,880.00
210102	Нэмэгдэл	193,353,757.00	261,813,629.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0	3,123,171.00
210104	Урамшуулал	60,612,249.00	58,412,885.00

210105	Гэрээт ажлын хөлс	20,752,291.00	4,009,673.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	122,293,502.75	124,603,315.74
210201	Тэтгэврийн даатгал	84,437,964.94	87,425,686.10
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,835,304.55	9,698,623.84
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,917,255.26	7,973,367.63
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,824,706.20	1,781,066.17
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	18,278,271.80	17,724,572.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	44,397,635.00	303,463,973.66
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,610,085.00	10,416,676.66
210302	Түлш, халаалт	33,762,590.00	289,036,697.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,024,960.00	4,010,600.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	38,121,800.00	50,558,674.00
210401	Бичиг хэрэг	3,511,950.00	5,210,191.00
210402	Тээвэр, шатахуун	19,964,432.00	25,540,352.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,005,120.00	3,890,000.00
210404	Ном, хэвлэл	0	100,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,749,500.00	9,363,001.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,890,798.00	6,455,130.00
2105	Нормативт зардал	31,338,965.50	90,429,824.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	15,368,200.00	59,863,956.00
210502	Хоол, хүнс	14,170,695.50	23,385,668.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,800,070.00	7,180,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,627,600.00	24,482,790.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	147,000.00	7,836,800.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	89,000.00	80,000.00
210604	Урсгал засвар	7,391,600.00	16,565,990.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,738,800.00	3,538,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,738,800.00	3,538,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	34,827,108.00	7,958,553.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	32,895,933.00	2,328,624.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	298,400.00	942,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	124,775.00	400,479.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	104,000.00	187,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0	4,100,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	87,727,188.00	114,969,753.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	75,609,888.00	109,339,503.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,117,300.00	5,630,250.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	612,742,513.41	716,787,675.18
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	43,743,451.00	47,046,554.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	43,743,451.00	47,046,554.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	37,483,895.00	44,915,177.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0	23,688,500.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	3,243,495.00	9,041,677.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	32,340,400.00	10,420,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,900,000.00	1,765,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	422,093,346.51	546,316,074.10

213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	417,332,452.83	539,274,868.34
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,760,893.68	5,449,705.76
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0	1,591,500.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	109,421,820.90	78,509,870.08
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	109,421,820.90	78,509,870.08
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	163,230,110.67	301,642,198.53
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	49,488,580.00	78,978,899.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	49,488,580.00	78,978,899.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	49,488,580.00	78,978,899.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	49,488,580.00	78,978,899.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-49,488,580.00	-78,978,899.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-97,757,900.00	-120,521,800.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	97,757,900.00	120,521,800.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	97,757,900.00	120,521,800.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	15,983,630.67	102,141,499.53
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	105,245,721.05	121,229,351.72
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	121,229,351.72	223,370,851.25

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	824,232,945.04	1,035,692,139.91	1,078,226,131.28	2,938,151,216.23
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	-2,600,000.00	-2,600,000.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	824,232,945.04	1,035,692,139.91	1,075,626,131.28	2,935,551,216.23
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	449,302,787.77	449,302,787.77
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	824,232,945.04	1,035,692,139.91	1,524,928,919.05	3,384,854,004.00
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	824,232,945.04	1,035,692,139.91	1,524,928,919.05	3,384,854,004.00
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	-39,095,472.11	-39,095,472.11
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	824,232,945.04	1,035,692,139.91	1,485,833,446.94	3,345,758,531.89
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	38,996,911.84	0	38,996,911.84

19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	78,028,747.70	78,028,747.70
20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	824,232,945.04	1,074,689,051.75	1,563,862,194.64	3,462,784,191.43

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	ЗГСУМС гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,026,516,800.00	1,809,155,539.51	1,603,633,545.51	205,521,994.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,848,180,300.00	1,688,633,739.51	1,603,633,545.51	85,000,194.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,739,223,100.00	1,620,360,508.51	1,582,406,868.51	37,953,640.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,065,900.00	9,028,624.00	9,028,624.00	1,000,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	5,450,000.00	5,450,000.00	5,450,000.00	-1,000,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	118,124,700.00	110,671,341.00	72,717,701.00	37,953,640.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	108,957,200.00	68,273,231.00	21,226,677.00	47,046,554.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	85,046,500.00	47,046,554.00	0	47,046,554.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	178,336,500.00	120,521,800.00	0	120,521,800.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,026,516,800.00	1,877,682,036.88	1,604,534,588.50	268,619,995.34
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	906,825,800.00	828,315,929.92	1,540,376,608.88	-712,060,678.96
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	0	0	742,060,678.96	-742,060,678.96
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	813,061,800.00	828,602,878.58	0	824,075,425.54
320001	Орон нутгийн төсвөөс	771,725,200.00	787,266,378.58	0	782,738,925.54
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	277,629,200.00	202,679,448.38	46,074,199.62	156,605,248.76
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	121,729,200.00	0	80,679,158.62	-80,679,158.62
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	74,591,452.96	0	74,591,452.96
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	143,117,950.33	0	143,117,950.33
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	470	469	0	470

61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6	6	0	6
610001	Төсвийн байгууллага	6	6	0	6
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	83.5	83	0	83.5
620001	Удирдах ажилтан	11	11	0	11
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	52.5	52	0	52.5
620003	Үйлчлэх ажилтан	17	17	0	17
620004	Гэрээт ажилтан	3	3	0	3
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	297	297	0	297
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	152	152	0	152
630001	Төрийн өмчит ЕБС	152	152	0	152
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	145	145	0	145
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	145	145	0	145
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	83.5	83	0	83.5
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9	9	0	9
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	25	25	0	25
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	4	4	0	4
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	13	18	0	18
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	26.5	21	0	21.5
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	6	6	0	6

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	/ төгрөгөөр /
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	166,826,511.89
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	126,284,712.89
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	101,004,712.89
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	16,037,607.00
210101	Үндсэн цалин	16,037,607.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	2,023,684.89
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,382,180.61
210202	Тэтгэмжийн даатгал	160,376.07
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	128,300.85
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	32,075.22
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	320,752.14
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	3,160,000.00
210302	Түлш, халаалт	250,000.00

210303	Цэвэр, бохир ус	2,910,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	9,515,487.00
210401	Бичиг хэрэг	1,263,091.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,007,515.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	212,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,234,401.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,798,480.00
2105	Нормативт зардал	40,806,582.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	35,923,290.00
210502	Хоол, хүнс	2,193,292.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,690,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,347,140.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,589,800.00
210604	Урсгал засвар	2,757,340.00
2107	Томилолт, зочны зардал	449,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	449,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	500,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	500,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,165,212.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,165,212.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	25,280,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,688,500.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	23,688,500.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,591,500.00
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,591,500.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	40,541,799.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	40,541,799.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	40,541,799.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	168,219,918.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	168,219,918.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	10,692,400.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	16,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	93,616,718.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	47,910,800.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	1,393,406.11
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,393,406.11

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Хангал сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч Хангал сумын Засаг дарга М.Төмөрбат танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгох зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 14-аас 2021 оны 03 дугаар сарын 17-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 03 дугаар сарын 17-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитын менежер Ж.Энхцоодол, аудитор Б.Энхтөр нар гүйцэтгэв.

Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн 01/63 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “МУ-ын засгийн газрын болон аймаг сумын Засаг даргын мөрийн хөтөлбөрийг орон нутагт хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, оновчтой бодлого зохицуулалтаар хангах замаар сум, орон нутгийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх нь манай ЗДТГ-ын эрхэм зорилго.” гэж тодорхойлсон байна.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох стандарт, журмын дагуу шинэчлэгдсэн /нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулаагүй нь санхүүгийн тайлан буруу илэрхийлэгдэх зэрэг үр дагавартай байж байна.

Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн дотоод хяналтын баг 2021 онд харьяа төсвийн байгууллагад санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналт хийж, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн чиглэлээр нярвын анхан шатны бүртгэл хөтлөлт, нягтлан бодогчийн баримт бичиг дээр зөвлөмж өгсөн байна. Өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилтийг үнэлж нягтлан бодох бүртгэлийн анхан шатны бичиг баримт боловсруултанд анхаарч цаашид алдаа зөрчил гаргахгүй байх тал дээр арга хэмжээ авч ажилласан.

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр байгууллагын орлого нь орон нутгийн төсвөөс санхүүждэг хөрөнгө тогтвортой байна. Ажил гүйлгээний дийлэнх хувийг орлого эзэлж байгаа тул 2020 оны нэгдсэн төсвийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт орлогоор суурь үзүүлэлт болгон сонгож, эрсдэлийн түвшинг “ дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн батлагдсан төсвийн 2125318.7 мянган төгрөгийн 80 хувь буюу 34005.09 мянган төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 121229.3 мянга, эцсийн үлдэгдэл 223370.8 мянган төгрөг болж, 102141.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мян. төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө	121229.3	223370.8	102141.5	100
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	0	0	0	0
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө	0	0	0	0
Хадгаламж	0	0	0	0
Дүн	121229.3	223370.8	102141.5	100

Эх сурвалж: Мөнгөн гүйцээний тайлангийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 223370.8 мянган төгрөг төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд, 223370.8 мянган төгрөг арилжааны банкны дансанд байршиж байна.

3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт

Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хувьд 2021 онд богино хугацаат хөрөнгө оруулалт, үнэт цаас, бондын эхний үлдэгдэл, эцсийн үлдэгдэлгүй байна.

3.5.3 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 297.6 сая, эцсийн үлдэгдэл 307.8 сая төгрөг болж, 10.2 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 2 Авлагын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	39.2	6648.6	6609.4
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага			
Татаас, санхүүжилтийн авлага		54724.5	54724.5
Зээлийн хүүгийн авлага		658.9	658.9
Бусад авлага	297609.4	245814.1	-51795.3
Зээлийн авлага			
Дүн	297648.6	307846.1	10197.5

Эх сурвалж: Авлагын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд олон жилийн насжилттай 212268.6 мянган төгрөгийн дараах авлага байна. Үүнд:

- Ямар шалтгаантай үүссэн: Сум хөгжүүлэх сангийн 3 жилийн хугацаатай зээлийн 212268.6.сая төгрөгийн авлага байна.

Эдгээр нь найдваргүй авлага үүссэн үр дагавартай байна.

Хүснэгт № 3 Авлагын задаргаа /сая төгрөг/

Код	Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Эцсийн үлдэгдэл
1	Бу. Ха. Сум хөгжүүлэх сан	277,417.4	84,895.7	170,128.6	192,184.5
2	Бу. Ха. Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сан	17,192.0	55,543.4	14,048.9	58,686.5
3	Бу. Ха. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал		342.3	324.5	17.7
4	Бу. Ха. Засаг даргын тамгын газар	39.2	2,473.9	921.6	1,591.5
5	Бу. Ха. Цэцэрлэг	3,000.0	1,250.8	4,250.8	55,326.09
6	Бу. Ха. Соёлын төв		516.4	516.4	39.9
7	Бу. Ха. Хүн эмнэлэг		56,339.6	1,013.5	
8	Бу. Ха. Сургууль		39.9		
Нийт		297,648.6	201,402.2	191,204.5	307,846.2

5.4 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа дансны эхний үлдэгдэл, эцсийн үлдэгдэлгүй байна.

3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт

Урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын эхний үлдэгдэл, эцсийн үлдэгдэлгүй байна.

3.5.6 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 299312.2 мянган, эцсийн үлдэгдэл 436368.7 мянган төгрөг болж, 137056.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4 Бараа материалын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Эм боох материал	3,267.5	20,536.4	17,268.9
Бэлэн бүтээгдэхүүн		1,472.9	1,472.9
Бичиг хэргийн материал	9,424.7	10,211.5	786.8
Аж ахуйн материал	47,617.4	83,771.3	36,153.9
Сэлбэг хэрэгсэл	23,377.2	26,679.3	3,302.1
Түлш шатах, тослох материал	3,881.0	3,180.9	(700.1)
Барилгын засварын материал	6,376.1	5,917.4	(458.7)
Хүнсний материал	1,008.9	7,194.1	6,185.2
Бусад хангамжийн материал	187,155.4	260,093.9	72,938.5
Мал амьтад	17,204.0	17,311.0	107.0
Дүн	299,312.2	436,368.7	137,056.5

Эх сурвалж: Бараа материалын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын үлдэгдэлд тайлант оны эцэст худалдан авч 260610.3 мянган төгрөгийн эргэлтийн бараа материалыг тогтвортой үйл ажиллагааг хангах шалтгаанаар нөөцөлсөн. /Байгаль хамгаалах сан 37202.5 сая, ИТХ- 4298.6 сая ЗДТГазар 43216.6 сая ,Цэцэрлэг - 17955.1 сая, Соёлын төв - 1702.9 сая, Хүн эмнэлэг - 126766.9 сая, Сургууль -29467.7 сая төгрөг/

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 5535287.8 мянга, эцсийн үлдэгдэл 5596917.4 мянган төгрөг болж, 61629.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 5 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

БУА-2022/12/СТА-ТТЗ

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга, байгууламж, орон сууц	4,515,707.7	4,521,572.7	5,865.0
Тээврийн хэрэгсэл	223,859.7	199,821.8	(24,037.9)
Машин тоног төхөөрөмж	275,142.2	326,788.5	51,646.3
Тавилга эд хогшил	286,813.0	293,500.0	6,687.0
Зам гүүрний байгууламж	4,833.3	1,500.0	(3,333.3)
Түүх соёлын дурсгалт зүйл	90,000.0	90,000.0	-
Номын фонд	22,960.5	22,960.5	-
Бусад үндсэн хөрөнгө	51,126.5	74,579.1	23,452.6
Программ хангамж	10,286.9	10,856.8	569.9
Бусад биет бус хөрөнгө	54,558.0	55,338.0	780.0
Дүн	5,535,287.8	5,596,917.4	61,629.6

Эх сурвалж: Үндсэн хөрөнгийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 78978.8 мянга, балансаас балансад шилжүүлэн авсан 4113.3 мянга, үнэ төлбөргүй хандиваар авсан 1650.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн, балансаас балансад шилжүүлсэн 4113.3 мянга, худалдсан 60000.0 мянган төгрөгөөр хасагдсан байна.

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэлгүй эцсийн үлдэгдэл 27383.3 мянган төгрөг болж, 27383.3 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 6 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
<i>Богино хугацаат өр төлбөр дүн</i>	0	27,383.30	27,383.30	100
ажилчидтай холбоотой өглөг	0	8,725.40	8,725.40	32
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	0	18,000.20	18,000.20	66
Байгууллагад төлөх өглөг	0		-	
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0	657.60	657.60	02
<i>Урт хугацаат өр төлбөр дүн</i>	0	0	0	
Нийт дүн	0	27383.30	27383.30	100

Эх сурвалж: Өр төлбөрийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд 27383.2 мянган төгрөгийн өр байна.

№	Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Эцсийн үлдэгдэл
1	Бу. Ха. Сум хөгжүүлэх сан	0	257.50		257.50
2	Бу. Ха. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	0	75,068.30	75,068.30	
3	Бу. Ха. Засаг даргын тамгын газар	0	548,673.40	548,673.40	
4	Бу. Ха. Цэцэрлэг	0	182,014.10	182,014.10	
5	Бу. Ха. Соёлын төв	0	78,067.90	78,067.90	
6	Бу. Ха. Хүн эмнэлэг	0	539,789.90	512,664.10	27,125.80

7	Бу. Ха. Сургууль	0	636,701.80	636,701.80	
Нийт		0	2,060,572.90	2,033,189.60	27,383.30

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 3384854.0 мянга, эцсийн үлдэгдэл 3462784.1 мянган төгрөг болж, 77930.0 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 31. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУВЬ ОРОЛЦОО /САЯ ТӨГРӨГ/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт /-/	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	824232.9	824232.9	0	0
Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	0	0	0	0
Өмч /хувийн/ /ТӨҮГ/	0	0	0	0
Өмч /хувьцаат/ /ТӨҮГ/	0	0	0	0
Нэмж төлөгдсөн капитал /ТӨҮГ/	0	0	0	0
Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/	0	0	0	0
Хуримтлагдсан үр дүн	1524928.9	1563862.1	38933.2	100
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	0	0	0	0
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0	0	0	0
Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга	0	0	0	0
Дүн	2349161.8	2388095.0	38933.2	100.0

Эх сурвалж: Засгийн газрын 2018 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 2388095.0 мянган төгрөг болж 38933.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үйл ажиллагааны үр дүнгээс шалтгаалжээ. Үүнд:

- Хувийн өмчийн дансны үлдэгдэл 1563862.1 мянган төгрөг болж 38933.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үйл ажиллагааны үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.5.10 Орлогын данс

Төсөвт байгууллагын үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлого спорт заалнаас 2252.3 мянга, соёлын үйл ажиллагаанаас 312.0 мянган төгрөгийн орлого орсон байна.

3.5.11 Зардлын данс

Зардлын дансадтай холбоотой ТШЗ нарт санхүүгийн тайлангийн уядлаа холбоо, зардал, авлага өглөг, үндсэн хөрөнгө, шилэн данстай холбоотой нийт 755272.3 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ. Тухайлбал: Төсвийн үр ашиггүй, зориулалт бус зарцуулсан ЕБС бага үнэтэй түргэн элэгдэх зардлаас 1015.7 мянган төгрөгийн хөрөнгө бэлтгэж үндсэн хөрөнгөнд орлогод авсан, хүүхдийн цэцэрлэгийн тээвэр шатахууны зардлын анхан шатны баримтын бүрдэлгүй шатахуун олгосон, тэтгэвэрт гарсан багш эрхлэгчээ хавсран гүйцэтгэхдээ хөдөлмөрийн гэрээ байгуулсан боловч үндэслэлгүйгээр цалинг нэмж олгосон зэрэг үрэлгэн зарцуулсан гэх мэт зардлын данстай холбоотой нийтлэг алдаа илэрсэн байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Хангал сумын цэцэрлэгийн багш, эрхлэгч Ж.Цэрмаа нь тэтгэвэрт гарч үргэлжлүүлэн ажиллахаар хөдөлмөрийн гэрээг 2021 оны 04 дүгээр сарын 16-ны өдөр Засаг дарга М.Төмөрбаттай байгуулж цалинг багшийн үндсэн цалин /818,762 төгрөг/ дээр эрхлэгчийн цалингийн 885,763*40 хувь 354305.2 төгрөг нэмж

- олгохоор заасан боловч үндэслэлгүйгээр 326,932.8 төгрөгийг нэмж 1,500,000 төгрөгөөр тохиролцож олгосон байна.
- Хангал сумын цэцэрлэгийн нэг удаагийн буцалтгүй тусламж, тэтгэмжийг тогооч ажилтай Н.Цагаанчулууныг хагалгаанд орж эмчилгээ хийлгэхэд 400,000 төгрөгийн буцалтгүй тусламж, тэтгэмж олгосон боловч цэцэрлэгийн дотоод журмын 3.11 дүгээр зүйл "нэг гэрт хамтран амьдардаг асрамжид байдаг дотны хүн /эхнэр, нөхөр, төрсөн хүүхэд, эцэг эх, ах эгч/ нас барсан болон хүнд өвчтэй тохиолдолд 50,000 төгрөгийн буцалтгүй тусламж олгож 3-5 хоногийн цалинтай чөлөө олгоно" гэж заасан заалтаар тушаал гаргаж олгосон
 - Хангал сумын ЕБС-ийн туслах аж ахуйгаас ямаа 28, хонь 7, үхэр 2 ширхэг нийт 2815000 төгрөгийн хөрөнгийн зарцуулалт гарсан боловч зарцуулалтын тайлан, илтгэх хуудасгүй нотлох баримтгүй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7 дахь "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэж заасан заалтыг зөрчсөн
 - Хангал сумын Соёлын төвийн СТС санхүүгийн программын сургалтад Бугат сум руу явсан боловч удирдамж, хөтөлбөр буюу нотлох баримтгүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7 дахь "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэсэн заалтыг зөрчсөн.
 - Хангал сумын ЭМТ-ийн цалингийн урьдчилгааг 34713 дансаар, өглөгийг авлагын дансанд журналын бичилт хийж тайлагнасан нь НБББББ-ын 5.10, үнэн зөв байх батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй
 - Хангал сумын эрүүл мэндийн төвийн дарга сумын Засаг даргын захирамжгүйгээр өөрөө 2021 оны 08 дугаар сарын 05-ны Б/20, 10 дугаар сарын 13-ны Б/25 дугаар тушаалаар 1,400.0 мянган төгрөгийн тэтгэмж олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 40 дүгээр зүйлийн 40.4.2 -т "хуульд заасан бүрэн эрхийнхээ хүрээнд урамшуулах, хариуцлага тооцох" заалтыг зөрчсөн.

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Улсын /орон нутгийн / төсвийн орлого бүрдүүлэлт

/Хангал сумын ИТХ-ын 2021 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай VI/20 дугаар тогтоолд/ зааснаар Засаг дарга М.Төмөрбат тайлант онд 123087.2 сая төгрөгийн орлого улсын /орон нутгийн / төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 176043.85 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 143.02 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Төвлөрүүлэх орлого

/мян. төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
Үйл ажиллагааны орлого	7000.0	6140.52	859.48	87.7
Шууд бус орлого	23000.0	13950.83	9049.17	60.6
916.962-р данс иргэний үхх борлуулсны албан татвар		17554.24	17554.24	100
Хөрөнгийн албан татвар	7000.0	6556.28	443.72	93.6

Бууны албан татвар	1170.0	774.0	396.0	66.1
Улсын тэмдэгтийн хураамж	6000.0	8172.43	-2172.43	136.2
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	35000.0	33215.0	1785.0	94.9
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4000.0	3790.54	209.46	94.7
Газрын төлбөр	2304.8	12667.58	10362.25	549.7
Ойн нөөц ашигласны төлбөр	20112.4	41045.65	-20933.25	204
Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	6100.0	6753.5	653.5	110.7
Хүүгийн орлого, торгууль	10000.0	21961.61	-11961.61	219.6
Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	400.0	534.84	-134.84	133.5
нэр заагдаагүй бусад орлого	1000.0	2926.82	-1926.82	292.6
Нийт дүн	123087.2	176043.85	-52956.65	143.02

Төвлөрүүлэх орлого 52956.6 мянган төгрөгөөр давсан ойн нөөц ашигласны төлбөр, хүү, торгууль орлогоос шалтгаалсан байна.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 906825.8 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс төсвөөс, 813061.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 29000.0 мянган төгрөгийг нийгмийн даатгалын сангаас, 277629.2 мянган төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлого тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн 148834.7 мянган төгрөгөөр бууруулж 1877682.03 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Энэ нь орон нутгийн төсөв болон үндсэн үйл ажиллагааны зардлыг бууруулж баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 7 хөтөлбөрт зориулан 2017016.8 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 2017006.8 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 10 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 2017016.8 сая төгрөгийг зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 813061.8 сая төгрөгийг улсын /орон нутгийн төсвөөс, 906825.8 сая төгрөгийг тусгай зорилтын шилжүүлгээс 29000.0 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 0.4 сая төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр 828315.9 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс төсвөөс, 828602.9 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 18083.8 мянган төгрөгийг нийгмийн даатгалын сангаас, 202679.4 мянган төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлого нийт 1877682.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого 202679.4 мянган төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 46779.4 мянган төгрөгөөр давсан нь ойн нөөц ашигласны төлбөр, газрын төлбөр, тэмдэгтийн хураамж, иргэний үндсэн хөрөнгө болон бараа материал борлуулсны татварыг давуулан биелүүлсэн нь шалтгаалжээ.

Туслах үйл ажиллагааны орлого 0.5 сая төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 0.1 сая төгрөгөөр давсан халуун усны үнэ нэмэгдсэн шалтгаалжээ.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1809155.5 мянган төгрөг буюу 89.7 хувьтай байгаа нь ковид цар тахалтай холбоотойгоор сургууль цэцэрлэг ажиллаагүйтэй холбоотой байна. Үүнд:

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
ИТХурал	71,348.8	67,207.6	(4,141.2)	94.2
ЗДТГазар	463,491.2	441,701.7	(21,789.5)	95.3
Соёлын төв	69,517.1	64,801.7	(4,715.4)	93.2
ЕБС	560,338.4	528,746.7	(31,591.7)	94.4
Цэцэрлэг	168,410.2	130,517.7	(37,892.5)	77.5
ЭМТөв	382,483.3	370,658.5	(11,824.8)	96.9
СХСан	160,782.3	102,921.9	(57,860.4)	64.0
ЖДҮДСан	17,554.1	17,600.0	45.9	100.3
БХСан	38,044.9	37,953.9	(91.0)	99.8
ОНХСан	85,046.5	47,045.8	(38,000.7)	55.3
	2,017,016.8	1,809,155.5	(207,861.3)	

Урсгал санхүүжилтээс дутуу зарцуулсан 78991.7 мянган төгрөгийг улсын төсөв, 922.2 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Хөрөнгө оруулалтын 6 төсөл, арга хэмжээнд 85046.5 сая төгрөгийн санхүүжилт батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 47046.6 сая төгрөгийн санхүүжилт олгож, барьцаа дансанд, захиалагчийн хяналтын дансанд төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Хандив тусламжаар 16 иргэдээс 10692.4 мянга, Засгийн газрын нөөц сан/Засаг даргын нөөц хөрөнгө/-гаас 16000.0 мянга, дээд шатны төсвийн захирагчаас 93616.7 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 47910.8 мянга, нийт 168219.9 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс ЗДТГазарт.-д 68376.8 мянга, ЭМТ-д 94362.458 мянга, ЕБС-д 2315.6 мянга, Цэцэрлэгт 180.0 мянган төгрөг нийт 165234.8 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 153 мэдээллээс 146 мэдээллийг хугацаанд нь, 2 мэдээллийн хугацаа болоогүй, 7 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид 4300.0 мянган төгрөгийн зөвлөмж хүргүүлсэн ба хэрэгжилтийг 2021 оны 10 дугаар сарын 06-ны өдрийн 01/711 дугаартай албан бичгээр хариу ирүүлсэн байна.

Хүснэгт 3 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт	Биелэлт	Биелэгдээгүй	Хэрэгжилтийн хувь
----------	---------------------	---------	--------------	-------------------

	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	0	0	0	0	0	0	0
Албан шаардлага	0	0	0	0	0	0	0
Зөвлөмж	0	0	3	4300.0	0	0	0
Нийт							

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 4 тусгайн сангийн нийт 10 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 2 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 8 байгууллага түүврээр хамрагдсан, 0 байгууллага аудитад хамруулсан байна..

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” 2, “Хязгаарлалттай” болон “Сөрөг” “Санал дүгнэлтээс татгалзсан” дүгнэлт авсан байгууллага байхгүй байна.

Аудитаар нийт 19522.1 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 3637.2 мянган төгрөгийн 4 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 15884.8 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 7 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг нэгтгэхдээ залруулга хийгдээгүй байна.

Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн төлбөрийн акт

1. Малын хөлийн татвар нь 30000.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 30170.3 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 170.3 мянган төгрөгөөр илүү төлсөн байна. Жилд орох орлогыг тооцож үзэхэд 33501.06 мянган төгрөг үүнээс 50 өрхийн 1246.8 мянган төгрөгийн малын хөлийн татвар төлөгдөөгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Төлбөрийн акт тогтоов

2. 2021 онд бууны албан татвар нийт 39 буунаас 1170.0 мянган төгрөгийн татвар хураахаас 26 буунаас 774.0 мянган төгрөг татвар авсан байна. 396.0 мянган төгрөгийн татварыг дутуу хураасан.

Шийдвэрлэсэн: Төлбөрийн акт тогтоов

3. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөрийн төлөвлөгөө нь 35000.0 мянган төгрөг, гүйцэтгэлээр 33215.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 1785.0 мянган төгрөгийн төлөвлөгөө тасарсан байна. Энэ нь Гокоос эргэлтийн усны 3 дугаар шугам тавих ажил зогссонтой холбоотой төлөвлөгөө тасарсан байна.

Шийдвэрлэсэн: Төлбөрийн акт тогтоов

4. Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийн төлөвлөгөө 4000.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлэхээс 3790.5 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 209.4 мянган төгрөгийн төлөвлөгөө тасарсан байна.

5. Шийдвэрлэсэн: Төлбөрийн акт тогтоов.

Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн албан шаардлага бичигдээгүй.

Төвлөрүүлсэн захирагчид 15884.8 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд өгсөн 7 зөвлөмжийг менежментийн захидалд дурдсан болно.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 316505.7 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 1200.3 мянган төгрөгийн 4 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 309192.9 мянган төгрөгийн 11 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлж, 6112.5 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 12 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Хангал сумын төвлөрүүлэн захирагчид орлогын төлөвлөгөөг таслахгүй байх, төлөвлөгөөг тооцоо судалгаанд үндэслэж төлөвлөж байх, сангийн хугацаа хэтэрсэн авлагыг барагдуулж ажиллах, төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн уялдаа холбоо, гарсан зөрчил дутагдалд хяналт тавьж ажиллах зэргийг авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

3.1 Орлогын данстай холбоотой асуудал

3.1.1 Илрүүлэлт: Үйл ажиллагааны орлогын төлөвлөгөө 7000.0 мянган төгрөгөөр батлагдаж тайлант онд гүйцэтгэлээр 6140.5 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 859.5 мянган төгрөгөөр орлого тасарсан байна.

3.1.2 Эрсдэл: Алдагдалтай ажиллах, үр ашиг буурах

3.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1 дэх "Батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан хуваарь, төсвийн дэлгэрэнгүй хуваарилалт, төсвийн зарцуулалт болон бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг төсвийн сар, улирлын батлагдсан хуваарийн дагуу хэрэгжүүлнэ" 41.2.1 дэх "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх" заалтыг мөрлөж ажиллах.

3.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

3.2 Орлогын данстай холбоотой асуудал

3.2.1 Илрүүлэлт: Хөрөнгийн орлогын төлөвлөгөө нь 7000.0 мянган төгрөг оруулахаас 6556.3 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 443.7 мянган төгрөгөөр орлого тасарсан байна. Энэ нь иргэдийн хадгаламжийн хүүгээс 10 хувийн татвар авч орлого бүрдүүлдэг боловч Хаан банк, Төрийн банкны хадгаламжийн хүү буурснаар төлөвлөгөө тасарсан шалтгаантай байна.

3.2.2 Эрсдэл: Алдагдалтай ажиллах, үр ашиг буурах

3.2.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1 дэх "Батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан хуваарь, төсвийн дэлгэрэнгүй хуваарилалт, төсвийн зарцуулалт болон бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг төсвийн сар, улирлын батлагдсан хуваарийн дагуу хэрэгжүүлнэ" 41.2.1 дэх "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх" заалтыг мөрлөж ажиллах.

3.2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

3.3 Орлогын данстай холбоотой асуудал

3.3.1 Илрүүлэлт: Иргэдээс худалдан авалт хийсэн 10 хувийн татвар буюу шууд бус орлогын төлөвлөгөө 23000.0 мянган төгрөгөөр батлагдаж гүйцэтгэлээр 13950.8 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 9049.2 мянган төгрөгөөр тасарсан байна. ажиллаагүй.

3.3.2 Эрсдэл: Алдагдалтай ажиллах, үр ашиг буурах

3.3.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1 дэх "Батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан хуваарь, төсвийн дэлгэрэнгүй хуваарилалт, төсвийн зарцуулалт болон бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг төсвийн сар, улирлын батлагдсан хуваарийн дагуу хэрэгжүүлнэ" 41.2.1 дэх "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх" заалтыг мөрдөж ажиллах.

3.3.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн.

3.4 Авлагын данстай холбоотой асуудал

3.4.1 Илрүүлэлт: Хугацаа хэтэрсэн Баг хөгжүүлэх сангаас 2015-2020 онд зээл авсан 5 иргэний 2989.4 мянган төгрөг, төрийн албан хаагчид олгосон ЖДҮДС-гийн зээлийн авлагыг барагдуулаагүй байна.

3.4.2 Эрсдэл: Алдагдалтай ажиллах, үр ашиг буурах

3.4.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" заалтыг мөрдөж ажиллах.

3.4.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн.

3.5 ХОЛБООТОЙ АСУУДАЛ

3.5.1 Илрүүлэлт: Улсын тэмдэгтийн хураамжийг 6000.0 мянган төгрөгөөр батлагдаж тайлант онд гүйцэтгэлээр 8172.4 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 2172.4 мянган төгрөгийн орлогыг илүү төвлөрүүлсэн, газрын төлбөрийг 2304.8 мянган төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 12667.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 10362.7 мянган төгрөгийг илүү төвлөрүүлсэн байна. Энэ нь Орхон аймгийн 78 объект Хангал сумын нутаг дэвсгэрт байдаг өмнөх оны газрын төлбөрийг төлөгдөөгүй байсан төлбөрийг тайлант онд төлсөн байна. Ойн нөөц ашигласны төлбөрийн төлөвлөгөөг 20112.4 мянган төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 41045.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна. Илүү төвлөрүүлсэн 20933.2 мянган төгрөгийг гоожийн төлбөр төлөхөд авдаг шимтгэлийн үнэ мөн иргэдэд тэжээлийн хашаа барихад хашааны мод олгосон нь илүү төвлөрүүлэх шалтгаан болсон байна. Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр 6100.0 мянган төгрөгөөр батлагдаж гүйцэтгэлээр 6753.5 мянган төгрөгийн төвлөрүүлсэн байна. Илүү төвлөрүүлсэн 653.5 мянган төгрөг энэ нь ГОК-оос 5000.0 мянган төгрөг орж, төрөөс ус цахилгааны төлбөрийг даасантай холбоотой 1753.5 мянган төгрөгийг буцаан төлсөн шалтгаанаар төвлөрсөн. Хүүгийн орлого 10000.0 мянган төгрөгийг оруулахаас гүйцэтгэлээр 21961.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлжээ. Илүү төвлөрүүлсэн 11961.6 мянган төгрөгийг хууль бус газар эзэмшлийн торгууль, хулгайн модны торгууль, авто тээврийн хэрэгслээр зөрчил гаргасан жолооч нарын торгуулиас илүү төлөлт үүссэн байна. Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлогын төлөвлөгөө батлуулаагүй, гүйцэтгэлээр 17554.2 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна. Илүү төвлөрүүлсэн орлогын төлөвлөгөөг судалгаа тооцоололгүйгээр төлөвлөж баталсан байна.

3.5.2 Эрсдэл: Алдагдалтай ажиллах, үр ашиг буурах

3.5.3 Өгсөн зөвлөмж: Төлөвлөгөөг тооцоо судалгааны үндсэн дээр төлөвлөж байх.

3.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

3.6 Төсвийн шууд ЗАХИРАГЧИЙН ГАРСАН АЛДАА ЗӨРЧИЛТЭЙ ХОЛБООТОЙ АСУУДАЛ

3.6.1 Илрүүлэлт: ТШЗ нарт санхүүгийн тайлангийн уядлаа холбоо, зардал, авлага өглөг, үндсэн хөрөнгө, шилэн данстай холбоотой нийт 755272.3 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрсэн байна.

3.6.2 Эрсдэл: Өмнөх оны алдаа зөрчлийг давтан гаргах

3.6.3 Өгсөн зөвлөмж: Алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгөх

3.6.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

3.7 Шилэн данстай ХОЛБООТОЙ АСУУДАЛ

3.7.1 Илрүүлэлт: Тус байгууллагын 2021 онд Шилэн дансны цахим хуудсанд 153 мэдээллээс 7 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна.

3.2.2 Эрсдэл: Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлэхгүй байх.

3.2.3 Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-д "Тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллах.

3.2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Үндэсний аудитын газарт 2022 оны 9 дүгээр сарын 15-ний дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Хавсралт

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: 2022.03.18	Аудитын нэр:	Булган аймгийн Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч	Аудитын код: БУА-2022/12/НА- СТА-ТТЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Хангал сумын Засаг дарга		төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	Үйл ажиллагааны орлогын төлөвлөгөө 7000.0 мянган төгрөгөөр батлагдаж тайлант онд гүйцэтгэлээр 6140.5 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 859.5 мянган төгрөгөөр орлого тасарсан нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1 дэх "Батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан хуваарь,	859477.72	Зөвлөмж өгөх	Засаг дарга Санхүүгийн албаны дарга	М.Төмөрбат Б.Алтанзаяа

	төсвийн дэлгэрэнгүй хуваарилалт, төсвийн зарцуулалт болон бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг төсвийн сар, улирлын батлагдсан хуваарийн дагуу хэрэгжүүлнэ" 41.2.1 дэх "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх" заалтыг мөрлөж ажиллаагүй.				
2	Хөрөнгийн орлогын төлөвлөгөө нь 7000.0 мянган төгрөг оруулахаас 6556.3 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 443.7 мянган төгрөгөөр орлого тасарсан байна. Энэ нь иргэдийн хадгаламжийн хүүгээс 10 хувийн татвар авч орлого бүрдүүлдэг боловч Хаан банк, Төрийн банкны хадгаламжийн хүү буурсанаар төлөвлөгөө тасарсан шалтгаантай байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1 дэх "Батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан хуваарь, төсвийн дэлгэрэнгүй хуваарилалт, төсвийн зарцуулалт болон бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг төсвийн сар, улирлын батлагдсан хуваарийн дагуу хэрэгжүүлнэ" 41.2.1 дэх "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх" заалтыг мөрлөж ажиллаагүй.	443716.61	Зөвлөмж өгөх	Засаг дарга Санхүүгийн албаны дарга	М.Төмөрбат Б.Алтанзаяа
3	Иргэдээс худалдан авалт хийсэн 10 хувийн татвар буюу шууд бус орлогын төлөвлөгөө 23000.0 мянган төгрөгөөр батлагдаж гүйцэтгэлээр 13950.8 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 9049.2 мянган төгрөгөөр тасарсан байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1 дэх "Батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан хуваарь, төсвийн дэлгэрэнгүй хуваарилалт, төсвийн зарцуулалт болон бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг төсвийн сар, улирлын батлагдсан хуваарийн дагуу хэрэгжүүлнэ" 41.2.1 дэх "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх" заалтыг мөрдөж ажиллаагүй.	9049172	Зөвлөмж өгөх	Засаг дарга Санхүүгийн албаны дарга	М.Төмөрбат Б.Алтанзаяа
4	Хугацаа хэтэрсэн Баг хөгжүүлэх сангаас 2015-2020 онд зээл авсан 5 иргэний 2989.4 мянган төгрөг, төрийн албан хаагчид олгосон ЖДҮДС-гийн зээлийн авлагыг барагдуулаагүй нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" заалтыг мөрдөж ажиллаагүй байна.	5,532,494.00	Зөвлөмж өгөх	Засаг дарга Санхүүгийн албаны дарга	М.Төмөрбат Б.Алтанзаяа

5	<p>Улсын тэмдэгтийн хураамжийг 6000.0 мянган төгрөгөөр батлагдаж тайлант онд гүйцэтгэлээр 8172.4 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 2172.4 мянган төгрөгийн орлогыг илүү төвлөрүүлсэн, газрын төлбөрийг 2304.8 мянган төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 12667.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 10362.7 мянган төгрөгийг илүү төвлөрүүлсэн байна. Энэ нь Орхон аймгийн 78 объект Хангал сумын нутаг дэвсгэрт байдаг өмнөх оны газрын төлбөрийг төлөгдөөгүй байсан төлбөрийг тайлант онд төлсөн байна. Ойн нөөц ашигласны төлбөрийн төлөвлөгөөг 20112.4 мянган төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 41045.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна. Илүү төвлөрүүлсэн 20933.2 мянган төгрөгийг гоожийн төлбөр төлөхөд авдаг шимтгэлийн үнэ мөн иргэдэд тэжээлийн хашаа барихад хашааны мод олгосон нь илүү төвлөрүүлэх шалтгаан болсон байна. Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр 6100.0 мянган төгрөгөөр батлагдаж гүйцэтгэлээр 6753.5 мянган төгрөгийн төвлөрүүлсэн байна. Илүү төвлөрүүлсэн 653.5 мянган төгрөг энэ нь ГОК-оос 5000.0 мянган төгрөг орж, төрөөс ус цахилгааны төлбөрийг даасантай холбоотой 1753.5 мянган төгрөгийг буцаан төлсөн шалтгаанаар төвлөрсөн. Хүүгийн орлого 10000.0 мянган төгрөгийг оруулахаас гүйцэтгэлээр 21961.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлжээ. Илүү төвлөрүүлсэн 11961.6 мянган төгрөгийг хууль бус газар эзэмшлийн торгууль, хулгайн модны торгууль, авто тээврийн хэрэгслээр зөрчил гаргасан жолооч нарын торгуулиас илүү төлөлт үүссэн байна. Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлогын төлөвлөгөө батлуулаагүй, гүйцэтгэлээр 17554.2 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна. Илүү төвлөрүүлсэн орлогын төлөвлөгөөг судалгаа тооцоололгүйгээр төлөвлөж баталсан байна.</p>	0	Зөвлөмж өгөх	Засаг дарга Санхүүгийн албаны дарга	М.Төмөрбат Б.Алтанзаяа
6	<p>Тус байгууллагын 2021 онд Шилэн дансны цахим хуудсанд 153 мэдээллээс 7 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-д "Тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" гэж заасныг хэрэгжүүлээгүй байна</p>	0	Зөвлөмж өгөх	Засаг дарга Санхүүгийн албаны дарга	М.Төмөрбат Б.Алтанзаяа
7	<p>ТШЗ нарт санхүүгийн тайлангийн уядлаа холбоо, зардал, авлага өглөг, үндсэн хөрөнгө, шилэн данстай холбоотой нийт 755272.3 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрсэн байна.</p>	0	Зөвлөмж өгөх	Засаг дарга Санхүүгийн албаны дарга	М.Төмөрбат Б.Алтанзаяа

Хангал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

8	Малын хөлийн татвар нь 30000.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 30170.3 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж 170.3 мянган төгрөгөөр илүү төлсөн байна. Жилд орох орлогыг тооцож үзэхэд 33501.06 мянган төгрөг үүнээс 50 өрхийн 1246.8 мянган төгрөгийн малын хөлийн татвар төлөгдөөгүй байна.	1,246,820.00	Төлбөрийн акт	Засаг дарга Санхүүгийн албаны дарга	М.Төмөрбат Б.Алтанзаяа
9	2021 онд бууны албан татвар нийт 39 буунаас 1170000 төгрөгийн татвар хураахаас 26 буунаас 774000 төгрөг татвар авсан байна. 396000 төгрөгийн татварыг дутуу хураасан.	396,000.00	Төлбөрийн акт	Засаг дарга Санхүүгийн албаны дарга	М.Төмөрбат Б.Алтанзаяа
10	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөрийн төлөвлөгөө нь 35.000.000 төгрөг, гүйцэтгэлээр 33.215.000 төгрөгийг төвлөрүүлж 1.785.000 төгрөгийн төлөвлөгөө тасарсан байна. Энэ нь Эрдэнэт үйлдвэрээс эргэлтийн усны 3 дугаар шугам тавих ажил зогссонтой холбоотой төлөвлөгөө тасарсан байна.	1,785,000.00	Төлбөрийн акт	Засаг дарга Санхүүгийн албаны дарга	М.Төмөрбат Б.Алтанзаяа
11	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийн төлөвлөгөө 4.000.000 төгрөгийг төвлөрүүлэхээс 3.790.542 төгрөгийг төвлөрүүлж 209.458 төгрөгийн төлөвлөгөө тасарсан байна.	209,458.00	Төлбөрийн акт	Засаг дарга Санхүүгийн албаны дарга	М.Төмөрбат Б.Алтанзаяа
	Дүн	19522138.33			